Sisäministeriö / Rajavartio-osasto
Meriturvallisuusyksikkö
Komentaja Mikko Simola

29.11.2022

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

HE 293/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle luotsauslaiksi ja laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä ja Rajavartiolaitokselta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle luotsauslaiksi ja laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta. Lausunnon antaminen on vastuutettu sisäministeriössä rajavartio-osastolle. Molempiin edellä mainittuihin lausuntopyyntöihin vastataan tällä asiantuntijalausunnolla. Sisäministeriön rajavartio-osasto ja samalla Rajavartiolaitos toteaa asiasta asiantuntijalausuntonaan seuraavaa:

Rajavartiolaitos on osallistunut luotsauslain kokonaisuudistuksen valmisteluun. Rajavartiolaitos on lausunut liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyynnön mukaisesti valmisteluvaiheessa luotsauslain esitysluonnokseen Rajavartiolaitoksen asiakirjalla RVL2243791 RVLDno-2022-1335 22.6.2022. Tällä hetkellä voimassa olevaan lainsäädäntöön verrattuna Rajavartiolaitoksen toimintaan liittyvät muutokset koskevat hallituksen esityksessä erityisesti luotsauslain 7 §:ä ja 23 §:ä.

Luotsauslain 7 §:ssä Rajavartiolaitokselle säädetään puolustusvoimien ohella mahdollisuus vapauttaa ulkomainen valtionalus luotsinkäytöstä. Puolustusvoimilla kyseinen mahdollisuus on jo tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Uuden lain mukaan Rajavartiolaitoksella olisi mahdollisuus vapauttaa ulkomainen valtionalus luotsinkäytöstä sen osallistuessa Rajavartiolaitoksen isännöimään koulutukseen, harjoitukseen tai muuhun yhteistyöhön. Muutos on Rajavartiolaitoksen näkökulmasta kannatettava huomioiden muuttunut turvallisuusympäristö sekä Rajavartiolaitoksen keskeinen asema monialaisia rannikkovartiostotoimintoja Suomessa toimeenpanevana viranomaisena.

Luotsauslain 23 §:ssä säädetään luotsin velvollisuudesta avustaa välittömissä hätätilanteissa aluksen pääsemisessä turvasatamaan. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi meripelastustehtävät ja ympäristövahinkojen torjuntatehtävät merialueella sekä niiden ennaltaehkäisyyn liittyvät toimet. Hallituksen esityksen

perusteluihin on sisällytetty Rajavartiolaitoksen valmisteluvaiheessa tekemän esityksen mukaisesti selkeyttävä kirjaus siitä, että näitä tilanteita ovat myös Rajavartiolaitoksen avustaminen aluksen suojapaikkaan ohjaamisessa.

Rajavartiolaitos pitää Suomen johtavana meripelastusviranomaisena ja ympäristövahinkojen torjunnasta Suomen talousvyöhykkeellä sekä aluevesillä aavalla selällä vastaavana tahona tärkeänä riittävää osaamistason varmentamista ja siihen vaikuttamista myös ennalta. Lakimuutokseen sisällytettyjen osaamistason varmistamista koskevien kirjausten sekä hallinnollisten seuraamusten käyttöönottamisen voidaankin perustellusti arvioida edistävän merenkulun turvallisuutta.

Sisäministeriön rajavartio-osaston ja Rajavartiolaitoksen näkökulmasta hallituksen esitys luotsauslaista on asianmukainen. Rajavartiolaitoksen valmistelu- ja lausuntovaiheen aikana esiin nostamat tarpeet on huomioitu. Näin ollen hallituksen lakiesitystä luotauslaiksi voidaan pitää kannatettavana.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1§:n muuttamisesta sisäministeriön rajavartio-osastolla ja Rajavartiolaitoksella ei ole erityistä lausuttavaa.